

We Lwowie, dnia 19. czerwca 1901.

Aleg. 83

Sprawozdanie

komisyi budżetowej w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec i sierpień 1901 r.

Wysoki Sejmie!

21. grudnia, zeszłego roku uchwalił Wysoki Sejm prowizoryum budżetowe na pierwszy kwartał roku 1901.

Zarazem zapadła na wniosek Komisyi budżetowej następująca uchwała:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby jeszcze przed otwarciem Rady państwa zwołał Sejm na dłuższą sesję“.

Powodem uchwalenia krótkiego stosunkowo prowizoryum, oraz przytoczonej rezolucyi była tylokrotnie już przez Komisję budżetową podnoszona zasada, że racjonalna gospodarka krajowa wymaga bezwarunkowo wczesnego uchwalenia budżetu, a więc o ile możliwości jeszcze przed zaczęciem roku budżetowego. Radzenie nad budżetem w czerwcu i lipcu, jak to tego roku ma miejsce, jest zadosyć uczynieniem formie nie istocie prawa budżetowego, gdyż wiele prac, na które Wysoki Sejm uchwali kredyty, nie będą mogły być przeprowadzone w danym roku, z powodu spóźnionej pory.

Niestety temu słusznemu żądaniu nie stało się zadość, a jeżeli nie możemy nie uznać do pewnego stopnia powodów, które spowodowały tak późne zwołanie Sejmu, to jednak musimy co do przyszłości, ponownie się zastrzedz.

Wskutek niezwołania Sejmu we właściwym czasie, a uchwalenia tylko trzymiesięcznego prowizoryum budżetowego, zabrakło Wydziałowi krajowemu upoważnienia tak co do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, jak i do czynienia z tegoż funduszu zwyczajnych wydatków.

Aby mózdz pobierać dodatki krajowe uzyskał Wydział krajowy, udając się do Prezydium c. k. Namiestnictwa Rozporządzenie Cesarskie na przeciąg drugiego kwartału

roku bieżącego; — wydatki zaś w granicach budżetu z roku 1900 zdecydował się Wydział krajowy wypłacać na własną odpowiedzialność. Komisya budżetowa uznając, że Wydział krajowy inaczej postąpić nie mógł bez narażenia kraju na nieobliczalny zamęt stawia wniosek aby wysoki Sejm zechciał tę decyzję Wydziału krajowego przyjąć do wiadomości i zatwierdził.

Wzmiankowane rozporządzenie cesarskie obejmuje tylko drugi kwartał r. 1901. Skoro zaś nie jest rzeczą prawdopodobną, aby Wysoki Sejm mógł uchwalić całkowity budżet przed końcem czerwca, zachodzi potrzeba uchwalenia dalszego prowizoryum. Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, stawia komisya budżetowa wniosek o przyznanie prowizoryum na dalsze dwa miesiące a więc po koniec sierpnia b. r. Przypuszczać wprawdzie można, że już w lipcu Wysoki Sejm budżet uchwali ale Komisya nie może przesądzać woli Wysokiego Sejmu a chce się zarazem na każdy sposób zabezpieczyć, aby Wydział krajowy nie był znów w przykrym położeniu sprawowania finansowej gospodarki bez konstytucyjnego przyzwolenia i liczy się z okolicznością, że potrzeba pewnego choćby krótkiego czasu na wyjednanie dla budżetu Najwyższej sankcyi.

Co do wysokości pobierać się mających dodatków do podatków stawia Wydział krajowy wniosek na zatrzymanie stopy z roku 1900. — Komisya budżetowa jest jednak zdania, że należy już teraz zniżyć te dodatki do wysokości proponowanej przez Wydział krajowy w budżecie na rok 1901. Podatki i dodatki do podatków są przez władze podatkowe obliczane kwartalnie a płatne z końcem każdego kwartału.

Gdy oprócz tego opłacający podatek nie płaci procentu za następne 14 dni, dzieje się zwykle, że największa część podatków jest wypłacana dopiero koło 14 dnia miesiąca następującego po końcu kwartału.

Ponieważ władze nie obliczają podatków miesięcznie lecz kwartalnie stopa dodatków naznaczona na dwa miesiące będzie się musiała liczyć przez wszystkie trzy miesiące to jest do końca września.

Gdyby i za ten trzeci kwartał bieżącego roku obliczone zostały dodatki w dotychczasowej wysokości, toby ulga dla płacących podatki w bieżącym roku de facto już nie nastąpiła, a znalazłaby swój wyraz dopiero przy podatkach płatnych koło 14 stycznia roku przyszłego za ostatni kwartał roku bieżącego.

Wtedy by naraz odpisano zniżkę przyzwołą budżetem za wszystkie cztery kwartały na raz, tak żeby ludność kraju przy utrzymaniu tych samych zniżonych dodatków do podatków w roku przyszłym, na ratę kwartalnych podatków przypadającą 15. kwietnia płacić musiała więcej, niż by zapłaciła 15. stycznia. Skoki takie, które tylko jednostkom dobrze obznajomionym z budżetem krajowym i ze sposobem przypisywania podatków są łatwe do wytłumaczenia, byłyby dla szerokich warstw ludności zagadką a dla wszystkich nieprzygotowanych przykrą niespodzianką.

Już zresztą uchwałą z 4. maja 1900 polecił Wysoki Sejm w razie zaprowadzenia dodatku konsumcyjnego od spirytusu zniżyć dodatki do podatków do wysokości opłacanej w roku 1899. Od 1. września zostanie zaprowadzona zwyżka podatku konsumcyjnego, a ludność kraju polegając na przytoczonej uchwale sejmowej oczekuje przyrzeczonej zniżki.

W myśl tych wywodów Komisya budżetowa wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości, że Wydział krajowy czynił w II. kwartale roku 1901 wydatki zwyczajne z funduszu krajowego na podstawie budżetu r. 1900 i zatwierdza to postępowanie Wydziału krajowego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1901 na podstawie budżetu na r. 1900.

III. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i do 5⁰/₀ podatku od domów wolnych, w wysokości 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków.

b) dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, ustanowionych ustawą z 25. października 1896 r. Dz. ust. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobistodochodowego, w wysokości 66 gr. od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach chrzanowskim i krakowskim opłacać będą dodatek do podatków

wymienionych w III. a) w wysokości 49 gr.,

zaś do wymienionych w III. b) w wysokości 55 gr.,

od każdej korony całej należności tych podatków.

IV. Upoważnienia powyższe pod II. i III. udzielone obowiązują po dzień 31. sierpnia 1901 r.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Andrzej Potocki w. r.

